

Nr 101

Av herr **Hanson, Per-Olof, m. fl.**, om inrättande vid karolinska institutet av en personlig professur för professor G. Bertani.

(Lika lydande med motion nr 138 i Andra kammaren)

Bland karolinska institutets petita för budgetåret 1962/63 ställdes, såvitt avser avlöningsanslaget, i främsta rummet en personlig professur i mikrobiologisk genetik för professorn vid University of Southern California School of Medicine, doktorn Giuseppe Bertani. Beträffande den mikrobiologiska genetikens läge i Sverige framhöll institutets lärarkollegium i sin petitaskrivelse att detta ämne vore föga utvecklat i vårt land och att det föreläge ett stort behov för utbildning av svenska forskare inom denna synnerligen aktuella gren av den moderna biologien. Efter framställning i januari 1959 till vederbörande svenska forskningsråd om anslag i syfte att inbjuda någon av de framstående amerikanska bakteriegenetikerna att under ett års tid arbeta vid karolinska institutets bakteriologiska institution, meddela forskningsundervisning och ge en föreläsning- och laborationskurs i bakteriologi beviljades av medicinska forskningsrådet, naturvetenskapliga forskningsrådet och riksföreningen mot cancer gemensamt ett anslag för ändamålet av 100 000 kronor. Anslaget skulle disponeras med 40 000 kronor till gästforskarens avlöning, 10 000 kronor till resekostnader och återstoden för avlöning av ett laboratoriebiträde och ett ekonomibiträde samt till materialkostnader. I december 1959 erhöles definitivt svar från professor Bertani angående antagande av ifrågavarande anbud. Bertani, som är född i Italien år 1923, emigrerade år 1948 till USA och är numera amerikansk medborgare. Han anses enligt vad lärarkollegiet uppgivit som en av de absolut ledande forskarna inom sitt område. Bertani började sin verksamhet vid karolinska institutets bakteriologiska institution i september 1960. Vid förfrågan har Bertani ställt sig positiv till tanken på en mera permanent tjänst i Sverige om betryggande arbetsmöjligheter skapades för honom. Arbetsplats har erbjudits i Wallenbergsstiftelsens jubileumslaboratorium. Forskningsanslag finnes tillgängliga från de svenska forskningsråden och Riksföreningen mot cancer samt från USA. För att stabilisera Bertanis verksamhet i Sverige under tiden den 1 juli 1961—den 30 juni 1964 har Syskonen Wesséns stiftelse beviljat anslag motsvarande professorslön för Bertani.

Lärarkollegiet har funnit det utomordentligt angeläget att knyta Bertani till institutet i egenskap av fast anställd forskarprofessor och i sådant syfte framlagt förslag om en personlig professur för honom. Kollegiets motivering återfinnes å s. 36—40 i institutets petitaframställning jämte därtill hörande Bilaga 9.

Då vid anslagsäskandets behandling inom universitetskanslersämbetet fråga uppkom, huruvida icke med denna professur kunde förenas viss tjänstgörings-skyldighet vid Stockholms universitet, ansåg sig kanslern vid avgivandet av sin underdåniga framställning den 5 oktober 1961 angående anslag till Karolinska institutet: Avlöningar för budgetåret 1962/63 icke kunna framlägga något förslag i ärendet.

Rektorsämbetet vid Stockholms universitet undersökte sedermera genom sakkunniga frågan om viss tjänstgöringsskyldighet för Bertani vid universitetet. Med hänvisning till de sakkunnigas uttalande föreslog rektorsämbetet att, om professuren inrättades, dess innehavare skulle vara skyldig att vid universitetet inom sitt specialområde meddela handledning av studerande i mikrobiologi för licentiatexamen samt för tre och fyra betyg i lägre examina ävensom att efter förordnande i varje särskilt fall förrätta examination för nämnda examina och betyg.

Kanslern förklarade i särskild underdånig skrivelse den 31 oktober 1961 att han vid sin prövning av förevarande ärende kommit till den uppfattningen att mycket starka skäl talade för ett tillmötesgående av kollegiets framställning om en personlig professur för Bertani. Han var likväl icke beredd att föreslå professurens inrättande redan från och med nästa budgetår. Däremot ville han förorda att principbeslut fattades i ärendet vid 1962 års riksdag, innebärande att Bertani erhöles den begärda personliga professuren från och med den 1 juli 1963.

Den av rektorsämbetet vid Stockholms universitet föreslagna anordningen fann kanslern mycket värdefull och önskvärd. Han ville därför livligt tillstyrka rektorsämbetets förslag.

Kanslerns sålunda framlagda förslag har icke föranlett förslag i årets statsverksproposition.

Vad lärarkollegiet anfört i detta ärende anser vi, särskilt vid beaktande jämväl av de förbättrade möjligheter till undervisning i mikrobiologi vid Stockholms universitet som inrättande av den föreslagna professuren skulle medföra, innefatta så starka motiv för ett bifall till äskandet, att principbeslut i ärendet bör fattas i år. Däremot synes med själva inrättandet av professuren kunna anstå till den 1 juli 1964.

Med hänvisning till vad här ovan anförts får vi därför hemställa,

att riksdagen måtte besluta om inrättande från och med budgetåret 1964/65 vid karolinska medikokirurgiska institutet av en för professorn vid University of Southern California School of Medicine, doktorn Giuseppe Bertani, personlig professorstjänst i mikrobiologisk genetik.

Stockholm i januari 1962

Per-Olof Hanson

Yngve Holmberg

Lisu Mattson

Torsten Bengtson